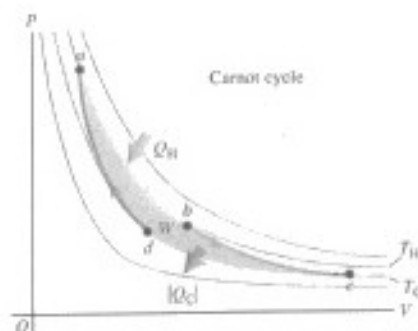

1. Näennäinen paino. Opiskelija, jonka paino on $700N$ seisoo va'an päällä hississä. Kun hissi lähtee liikkeelle, vaaka näyttää lukemaa $550N$. (a) Mikä on hissien kiihtyvyys (itseisarvo ja suunta)? Piirrä tilanteesta vapaakappalekuva. (b) Mikä on kiihtyvyys, kun lukema on $970N$? (c) Jos lukema on nolla, pitäisikö opiskelijan olla huolissaan? Perustele vastauksesi.

2. Luoti, jonka massa on $5.00g$, ammutaan vaakasuorassa suunnassa puiseen palikkaan ($m = 1.20kg$), joka lepää vaakasuoralla pinnalla. Palikan ja pinnan välinen kineettinen kitkakerroin on 0.20 . Luoti uppoo ja jää palikkaan, joka liikkuu alustalla $0.230m$ ennen pysähtymistään. Mikä oli luodin alkunopeus?

3. Kuvassa on esitetty kiertoprosessi, joka kuvaa erään lämpökoneen toimintaa. Oletetaan, että systeemi ottaa kierroksen aikana lämpöä määrän $Q_H = 2880J$ vakioämpötilassa $T_H = 500K$ ja luovuttaa lämpöä määrän $Q_C = 2016J$ lämpötilassa $T_C = 350K$.

(a) Mikä on systeemin ottama nettolämpö kierroksen aikana? Mikä on systeemin tekemä työ? (b) Mikä on hyötysuhde? (c) Paljonko systeemin entropia muuttuu lämpötilassa T_H , lämpötilassa T_C ja koko kierroksen aikana?

Tehtävä 3.

4. Vakiotilavuudessa toimiva kaasulämpömittari. Kokeilija käyttää kaasulämpömittaria, ja toteaa, että veden kolmoisasteessa ($T = 0.01^\circ C$) kaasun paine on $4.80 \times 10^4 Pa$. Normaalissa veden kiehumispisteessä ($T = 100^\circ C$) kaasun paine on $6.50 \times 10^4 Pa$.

(a) Olettaen, että paine käyttäytyy lineaarisesti, etsi (graafisesti tai analyttisesti) näiden kahden pisteen avulla lämpötila, jossa paine menisi nolaksi. Tämä on siis absoluuttinen nolalämpötila Celsius-asteina. (b) Noudattaako kaasulämpömittari yhtälöä $T_1/T_2 = p_1/p_2$ täsmällisesti (Huom! T on absoluuttinen lämpötila)? Jos yhtälö pitäisi täsmälleen paikkansa ja paine lämpötilassa $T = 100^\circ C$ olisi $6.50 \times 10^4 Pa$, mikä olisi tällöin paine lämpötilassa $T = 0.01^\circ C$?

5. DVD-levy pyörii kulmanopeudella 262.6 rev/min . (a) mikä on kulmanopeus radiaaneina sekunnissa? (b) DVD-levyn halkaisija on 12.0 cm . Mitä ovat lineaarinen nopeus ja keskihakukiihtyvyys levyn ulkoreunalla?

(c) Jos levyn pysähtymiseen kuluu aikaa 2.6 s , mikä on keskimääräinen kulmakiihtyvyys? (d) Jos oletat tasaisen kulmakiihtyvyyden, montako radiaania (tai kierrosta) levy ehtii pyörähtää ennen pysähtymistään?

Kaavoja, joita saatat tarvita. Osa niistä toimii vain erikoistapauksissa, eivätkä siis ole yleispäteviä. Umpinaisen pallon hitausmomentti $I = \frac{2}{5}MR^2$, tangon hitausmomentti keskipisteen suhteen $I = \frac{1}{12}ML^2$, Umpinaisen sylinterin hitausmomentti $I = \frac{1}{2}MR^2$, Onton sylinterin hitausmomentti $I = MR^2$.

Ympyrän pinta-ala $A = \pi R^2$, pallon pinta-ala $A = 4\pi R^2$, Maapallon säde $R = 6.38 \times 10^6 \text{ m}$, maapallon massa $M = 5.97 \times 10^{24} \text{ kg}$.

$1 \text{ atm} = 1.01 \times 10^5 \text{ Pa}$, $g = 9.80 \text{ m/s}^2$, $G = 6.67 \times 10^{-11} \text{ Nm}^2/\text{kg}^2$,

$0^\circ C = 273 \text{ K}$, $\sigma = 5.67 \cdot 10^{-8} \frac{\text{W}}{\text{m}^2 \cdot \text{K}^4}$, $k = 1.381 \cdot 10^{-23} \text{ J/K}$, $R = 8.315 \text{ J/(K} \cdot \text{mol)}$, $N_A = 6.022 \cdot 10^{23} \text{ kpl/mol}$.

$\mathbf{v} = \frac{dx}{dt}$, $\mathbf{a} = \frac{dv}{dt}$, $x = x_0 + \int_0^t v dt$, $v = v_0 + \int_0^t a dt$, $x = x_0 + v_0 t + \frac{1}{2}at^2$, $v = v_0 + at$, $a_{\text{rad}} = \frac{v^2}{R}$, $v = \frac{2\pi R}{T}$,
 $\mathbf{p} = m\mathbf{v}$, $\mathbf{J} = \Delta\mathbf{p}$, $\sum \mathbf{F} = m\mathbf{a}$, $\sum \mathbf{F} = \frac{d\mathbf{p}}{dt}$, $\mathbf{F}_{ab} = -\mathbf{F}_{ba}$, $K = \frac{1}{2}mv^2$, $W = \mathbf{F} \cdot \Delta\mathbf{s}$, $W = \int_1^2 \mathbf{F} \cdot d\mathbf{l} = -\Delta U$,
 $W_{\text{tot}} = \Delta K$, $J = F_{\text{ave}} \Delta t$, $\mathbf{J} = \int_{t_1}^{t_2} \mathbf{F} dt$, $K = \frac{1}{2}I\omega^2$, $\mathbf{L} = \mathbf{r} \times \mathbf{p}$, $\vec{\tau} = \mathbf{r} \times \mathbf{F}$, $\tau = I\alpha$,
 $\mathbf{P} = \mathbf{p}_1 + \mathbf{p}_2$

$$v_{ax} = \frac{m_a - m_b}{m_a + m_b} v_x, \quad v_{bx} = \frac{2m_a}{m_a + m_b} v_x, \quad F_g = G \frac{m_1 m_2}{r^2}, \quad U_g = -G \frac{m_1 m_2}{r}$$

$H = A\sigma T^4$, $dQ = mc dT = nC dT$, $Q = mL_{f,c}$, $dW = p dV$, $dS = dQ/T$, $S = k \ln w$, $pV^\gamma = \text{vakio}$,
 $TV^{\gamma-1} = \text{vakio}$, $\gamma = C_p/C_V$, $C_V = \frac{5}{2}R$, $C_p = C_V + R$, $pV = nRT$, $dU = nC_V dT$.